

RAPPORT:

SVALBARDKURS SOM EN DEL AV NORTIND - KVALIFISERINGEN

INNLEDNING

Vinteren og våren 2017 utviklet og gjennomførte Norske Tindevegleder (Nortind) et Svalbardkurs for norske tindeveglere under kvalifisering.

Målet med prosjektet var å utvikle et Svalbardkurs som kunne bli en fast del av den norske tindeveglederqualifiseringen, og samtidig legge til rette for å kunne utvikle et slikt kurs også for det internasjonale fjellførerforbundet (IFMGA).

Som en del av utviklingsarbeidet gjennomførte vi i mai et pilotkurs med 7 deltagere, i tillegg deltok også en representant for det internasjonale fjellførerforbundet (IFMGA).

Som direkte resultatet av prosjektet har Nortind besluttet å legge inn dette Svalbardkurset som en obligatorisk del av kursrekka for å bli kvalifisert som tindevegleder i Norge. Samtidig ønsker det internasjonale fjellførerforbundet å tilby et Svalbardkurs for alle sine medlemmer våren 2018.

FORANKRING

Dette utviklingsprosjektet var forankret i styret ved norske tindeveglere. Visepresidenten i Nortind, Jørgen Aamodt var med i prosjektgruppen og en av ve lederne på kurset.

Beslutningen om å videreføre Svalbardkurset som en obligatorisk del av kursrekka er forankret i Nortind sin utdanningskomitee (Kvalifiseringskomiteen, KK) og i Nortind sitt styre.

Betydningen av Svalbardkurset og ønske om å kunne gjennomføre opplæringen har også forankring internasjonalt. Walter Zörer deltok på kurset som delegat fra det internasjonale fjellførerforbundet. Walter er medlem av subkommisjon, trekking and expedition og han har nå tatt initiativ til å kunne gjennomføre et liknende kurs for internasjonale fjellførere.

Svalbardkurset har også forankring i lokal forvaltning og næringsliv. Ved gjennomføringen av kurset fikk prosjektgruppa gode undervisningsbidrag både fra Sysselmannen og reiselivet. De har gitt sin muntlige tilslutning for liknende bidrag ved fremtidig gjennomføring. Flere reiselivsbedrifter på Svalbard har uttrykt en positiv innstilling til å få dette Svalbardkurset som en fast del av Nortind kvalifiseringen. De ønsker i løpet av kurset å kunne møte deltagerne med hensikt å kunne rekruttere tindeveglere som guider.

LÆRINGSMÅL

Dette kurset er opprinnelig et veglederkurs som har blitt gjennomført i norske fjell. Kurset inneholder derfor i første rekke de tradisjonelle kjerneelementer fra profesjonsutdanningen for tindevegleder både nasjonalt og internasjonalt. Samtidig som de Svalbardspesifikke læringsmålene legges til. Gjennom dette prosjektet videreutviklet og konteksttilpasset vi både læringsmål og metode knyttet til kursets kjerneelementer og den Svalbardspesifikke delen.

Her er en oppsummering av vårt arbeid med læringsmål delt inn i profesjonsrelatert læring og Svalbardspesifikk læring.

PROFESJONSRELATERT LÆRING

Spekteret i Tindeveglederrollen skal betones. Fra guide og instruktør til vegleder og formidler. Skiftene mellom de ulike rollene skal fremheves der terreng, gruppe, mål for dagen, vær, føre/forhold blant annet vil skape læringssituasjonen.

Kurset er muligens det kurset i kursrekken som har størst anledning til å fokusere på rollen vår som Tindevegleder og hvordan vi kan fylle vår tittel i full bredde. I den ene enden arbeider vi videre med basisferdigheter som eksempelvis orientering, organisering og valg av leirplass samt hensiktsmessig ferdelsmønster på snødekt bre. I den andre enden fokuserer vi på skiftet mellom ulike typer terreng hvor man må være i forkant på kart, spesielle metoder knyttet til terrenget, gruppeprosesser og tilrettelegge for opplevelse og læring.

Et sentralt læringsmål med kurset vil dermed være å skape en større bevissthet hos kandidatene i forhold til hvordan vi kan bli klar over vår egen rolle som tindevegleder. På kurset ønsker vi ved hjelp av ulike læringssituasjoner å skape en forståelse for tindeveglederens egenart, arv og rollespekter. Dette vil være med på å bidra til å få frem hvordan tindeveglederen med sine kvaliteter og sin mangfoldige kompetanse kan skille seg fra andre som arbeider med mennesker i naturen.

SVALBARDSPESIFIKK LÆRING

Av kunnskap rettet mot Svalbard vil kursets formål være å gi deltagerne som allerede er kompetente fjell- og skiguider i Norge en spesifikk Svalbardkompetanse.

Gjennom å legge Svalbardkurset inn som en obligatorisk del av tindeveglederqualifiseringen er målet at norske tindeveglere som arbeider på Svalbard har blitt kurset i de spesielle naturforholdene samt lærer forvaltning, næringsliv og kultur å kjenne. Dette kurset kan dermed være med på å redusere miljøpåvirkningen gjennom at flere ski- og toppturguider får kunnskap om lokal natur og deres rolle i forvaltningen av naturen og kulturminnene.

Tindeveglere som tar Svalbardkurset vil i fremtiden være mye ute på tur i villmarka, og som vil være gode observatører og kunne rapportere endringer eller uregelmessigheter i natur eller kulturminner.

METODE

Dette kurset vil i gjennomføring være to-delt. Der vi i første del tilbringer 2 dager i Longyearbyen for å få undervisning om de særegne Svalbardforhold. Deretter vil vi reise ut i felt. I felt vil vi ferdes i et område som gir gode anledninger til å kunne belyse de spesielle delene ved Svalbardferdsel. Dette er med tanke på både spesielle sikkerhetsutfordringer samt ferdsel og aktivitet knyttet til sårbar natur og kulturminner.

Underveis i felt vil vi søke situasjoner som eksemplifiserer veiledning som pedagogisk verktøy for å fremme gode opplevelser og læring. Vi tar tak i situasjonene som oppstår der og da. Målet med denne tilnærmingen er to-delt:

Vi ønsker at deltagerne skal skape/planlegge læringssituasjoner gjennom å la sine gjester oppdage og lære selv ved at veilederen tilrettelegger og ser situasjoner der læring og opplevelse kan finne sted.

På kurset bruker vi også ulike situasjoner som oppstår til å lære av selve situasjonen og spesielt de gruppe- og personlige prosessene som oppstår på grunn av situasjonen, naturen vi er i og den gruppa vi er en del av. Vi fokuserer på at deltagerne skal kunne se situasjoner og skape diskusjoner som vi kan lære og erfare av.

Læringen skjer både gjennom en veilederstyrt diskusjon i situasjonen og gjennom felles refleksjonsrunder på slutten av dagen. For å sikre gode omgivelser for slike refleksjonsrunder har vi erfart at det er hensiktsmessig å ha med et større samlingstelt.

- Eksempler på rammer som kan skape gode læringssituasjoner:
- Langdag x 2.
- Dagstur med mange muligheter, der kombinasjon av ulike ferdigheter innen Tindeveglederyrket skal komme frem som naturlige deler av dagen. Eksempelvis breferdsel, terrenggjenkjenning på kart, skred, isbjørn, skiferdigheter, landkall.
- «Formidlingsdag» med løs ramme og mange muligheter, opplevelse der vi betoner ulike situasjoner og læring rundt det underveis.
- Teoretiske tema som deltagerne hadde forberedt på forhånd. Deltagerne fikk anledning til å legge frem tema der det falt seg naturlig underveis i kurset.

GJENNOMFØRING

Etter erfaring fra pilotkurset har prosjektgruppa konkludert med følgende plan for gjennomføring av kurset:

- Dag 1 Oppmøte i Longyearbyen med forventningsavklaring, noe turplanlegging, innkjøp av mat/utstyr, forelesning om Svalbard spesifikke tema som isbjørn og ferdsel på havis. Generelle forberedelser.
- Dag 2 Skyte- og våpentrening fram til lunsj. Informasjonsmøte med reiselivsrådgiver om reiseliv og utvikling på Svalbard. Informasjonsmøte hos sysselmanen der lover, regler og kommersielle gruppers forhold og forberedelser ble vektlagt. Turplanlegging/ferdråd. Siste forberedelser.

- Dag 3 Båttransport til Gipsvika, nordøst for Longyearbyen i Isfjorden. Kort skimarsj før første leir. To deltagere fikk ansvaret for neste dag der vi skulle forflytte oss ca. 30 km nordover til Nordenskiöldbreen.
- Dag 4 Lengre skiferd nordover gjennom Gipsdalen til sør-enden av Nordenskiöldbreen. Dagen ble brukt til å prøve mønster for forflytning av grupper over lengre distanser. Kort strekning over snødekt bre mot slutten av dagen. Felles oppsummering i lagstelt på kvelden. Ferdråd for neste dag.
- Dag 5 Åpen dag med snødekt bre, blåis, havis, brefall i sjø og fauna som mulige innslag. Fokus på vegledning og situasjonsbestemt læring og opplevelse. Leir på «ANG stranda» i Adolfbukta. Oppsummering av dagen og bål.
- Dag 6 Ferd på havis vestover i retning Pyramiden med vurdering av ulike veivalg underveis.. Teltleir i Pyramiden. Felles oppsummering og ferdråd i samlingstelt på kvelden.
- Dag 7 Topptur med lett oppakning til Jotunfonna, sør for Pyramiden. Fokus på veivalg og sporvalg, ferdsel på bre og alternative veivalg. Rundtur med retur langs landkall på vestsiden av Billefjorden til Pyramiden. Natt på hotellet i Pyramiden. Kursevaluering og tilbakemelding fra deltagere og veiledere.
- Dag 7 Besøk rundt i Pyramiden. Fortsettelse på tilbakemelding fra deltagere og veiledere. Skiferd på havis til iskanten i Billefjorden for retur med skyssbåt til Longyearbyen. Organisering av utstyr og felles avslutningsmiddag.
- Dag 8 Retur med fly til fastlandet.

kurset vil bli gjennomført i første halvdel av mai. Deltagerne vil på forhånd få oppgaver med tanke på forberedelser og selvstudie knyttet del Svalbardkunnskap.

ERFARINGER FRA DELTAGERNE

Som en del av prosjektets utviklingsarbeid gjennomførte vi en evaluering av kurset med deltagerne. Her er en oppsummering av denne evalueringen.

- Informasjonen til deltagerne i forkant av kurset var god. Vi kan forbedre den med å informere om detaljer rundt matinnkjøp (antall dager i felt) og brennstoff slik at dette kan gjøres før kursstart.
- Skytetrening fungerte meget bra. Fornuftig å leie inn kompetanse for å holde dette kurset som hadde en tilstrekkelig tidsramme på 3-4 timer.
- Møte hos Sysselmann var informativt og bra. Nyttig for oss som guider.
- Informasjon fra reiselivsrådgiver var bra, men vi kan med fordel også legge inn tid slik at vi kan møte representanter fra guidenæringa på Svalbard.
- Vi burde ha brukt noe mer tid på turplanlegging, men usikkerhet rundt område og veivalg gjorde at vi ble nødt til å holde dette litt åpent.

- Nødvendig med leiebil i Longyearbyen for 1-2 dager, 7 seter.
- Båttransport fungerte bra. Mannskapet var fleksible og gjorde sitt beste for å tilfredsstillte våre ønsker/behov.
- Vi endret rute pga mer havis noe som ga oss god erfaring med endringer i isen. Vi endret startpunkt for skiferden til Gipsdalen.
- Dag 1, langdag fungerte godt. Vi gikk ca 30 km med 50/10 forflytning. Dette ga oss flere gode læringssituasjoner. Vi kan med fordel ha to slike langdager på rad. Det vil gi oss mer erfaring med denne type tur (eks.Grønland på tvers, Svalbard på langs) og fremprovosere situasjoner som kan gi læring og erfaring.
- Askeladden-dag med løs ramme var bra. Dette var krevende for de som skulle lede denne dagen, men ga oss mange læringssituasjoner og gode refleksjoner kom i etterkant av denne dagen.
- Ferdsl på havis var bra. Ny erfaring for de aller fleste i gruppa.
- Topptur med lett oppakning var nyttig. Den synliggjorde skiftene en tindevegleder må kunne foreta i løpet av en slik dag. Skredterreng kom brått på, var terrenget mulig å forsere på fjellski, når er det fornuftig å ta på seg breutstyret, var det muligheter for alternative rutevalg, osv. Mange element av de kvalifikasjoner vi bør ha som tindevegledere ble synliggjort i løpet av dagen.
- Overnatting og besøk i Pyramiden ga et godt tilskudd på Svalbardhistorie og ga oss en fin avslutning på ferden ute i felt.
- Tema som deltagerne skulle forberede var godt forberedt og de ble oppfordret til å porsjonere tremaene ut over ferden der de passet. Dette fungerte godt.
- Deltagerne skulle også lese pensum til kurset som kvalifiserer til Svalbardguide. En skriftlig prøve ble avlagt i forbindelse med kurset.

ØKONOMI

I tillegg til fastsatt kostnad per kursdag vil følgende utgifter være knyttet til kurset på Svalbard. Disse kostnadene må i fremtiden dekkes av hver enkelt deltager.

Fl til t/r Oslo - LYR	2500
3 netter overnatting i Lyb	2100
Transport ut i felt	2500
Skytekurs	1000
	<hr/>
	8100
	<hr/>

OPPFØLGING OG INFORMASJONSSTRATEGI

Prosjektgruppa har levert kursrapport til Nortind sitt styre og Kvalifiseringskomite (KK).

Anbefalingen var å videreføre dette kurset som en obligatorisk del av tindeveglederutdanningen. Denne anbefalingen fikk støtte både i styret og KK.

Svalbardkurset er nå terminfestet gjennomført for de neste utdanningskullene. Deltagerne

på tindeveglederqualifisering blir informert om Svalbardkurset etter opptak til utdanningen. De får også informasjon om at Svalbardkurset vil medføre ekstra kostnader på lik linje med kurs som gjennomføres i mellom Europa.

Internasjonalt har Nortind i samarbeid med subkomisjoen påbegynt et prosjekt arbeid med å utvikle og gjennomføre et Svalbardkurs tilpasset internasjonale tindevegledere.

SAMARBEIDSPARTNERE / INNGÅTTE AVTALER

Ved gjennomføring av Svalbardkurset vil Nortind kjøpe undervisning fra UNIS og samarbeide med Sysselmannen og reiselivet om deltagelse i undervisningen. Dette har vi en muntlig felles enighet om. For å sikre vegledere på kurset med lokal forankring og kompetanse vil Sigmund Andersen bidra på de fremtidig terminfesta Svalbardkurs.

KONKLUSJON

Erfaringene fra utviklingsprosjektet med nordisk veglederkurs på Svalbard er meget positive. Samarbeidet mellom oss vegledere og lokale bidragsytere fungerte godt. Tilbakemeldingene fra deltagerne var nærmest utelukkende positive og de anbefalte foreningen å fortsette med nordisk veglederkurs på Svalbard. Nortind har besluttet at svalbardkurset skal være en obligatorisk del av utdanningen.

En utfordring med kurset på Svalbard er noe ekstra kostnader som faller på deltagerne knyttet til flybilletter, skytekurs, leie av noe utstyr, båttransport og evt. overnatting i Pyramiden. For fremtidige kurs vil denne merkostnaden måtte legges til deltagerbetalingen.

Internasjonalt fik dette prosjektet god oppmerksomhet og tilslutning. Walter Zörer deltok på kurset som delegat fra det internasjonale tindeveglederforbundet. I sin rapport til IVBV sentralt konkluderer med at et lignende kurs anbefales som et internasjonalt spesialkurs.

Prosjektet kan derfor si å ha gjennomført prosjektet i henhold til planen og innfridd de mål som var satt ved søknad om støtte til miljøvernfondet. Prosjektet har utviklet et obligatorisk Svalbardkurs for norske tindevegleder. Gjennom dette utviklingsarbeidet har prosjektet bidratt til å gi deltagerne som allerede er kompetente fjell- og skiguider i Norge en spesifikk Svalbardkompetanse. Slik kan Tindeveglederen sikres en spesifikk kompetansen for Svalbard. I tillegg til Tindeveglederens spisskompetanse rettet mot sikkerhet i høyfjellet kan dette svalbardkurset åpne opp for at flere tindevegledere er med på å bidrar til sikrere guiding og ferdsel på Svalbard, spesielt i forhold til et voksende ski/topptur segment.

Dette Svalbardkurset vil også kunne være med på å redusere miljøpåvirkningen gjennom at flere ski- og toppturguider får kunnskap om lokal natur og deres rolle i forvaltningen av naturen og kulturminnene.

Jørgen Aamot og Sigmund Andersen

Longyearbyen / Hemsedal 23. oktober 2017